

የአርበኞች የምስክር ወረቀት።

በተባበሩት ነገሥታት ጦር ጓደኞች ስም ሆኔ አብዲሳ አጋ እንቶኒዮን አመሰግንዋለሁ። በተባበሩት መንግሥታቶች ስም አብዲሳ አጋ በየጦሩ ሜዳ ከአርበኞች ጓደኞቹ ጋር ሆኖ ስለ አገሩና በነገሡ ነገሥቱ ስም ከጠላት ጋር ስለታገለና የጠላትን ፖለቲካ በመስበሩና ስለወጋ የጠላትን ሥራና አገር ስለአበላሸና ለጦር ሠራዊታችን ዋጋ ያለውን እንጨርማለን ስለ ሰጠ። ከፍ ባለ ምስጋና እናመሰግንዋለን ። አርበኞች በድፍረታቸው በሚያስደንቅ ሥራቸው ነፃነት ታግለዋል። ስለዚህ የዓለም መንግሥታት በሞላ ማወቅ ይገባናል። ይህንን የመሰለ የምስክር ወረቀት የያዙት አርበኞች ስለ ነጻነታቸውና ስለ አገራቸው ነጻነት ስለታገሉ ከፍ ያለ ምስጋና ይገባቸዋል።

ፊርማ

1) ጄኔራል ማገፎልድ

የአርበኞች ዋና ኮንትሮል።

ፊርማ

ጄኔራል ሃርልድ ፊልድ ማርሻል አሌክሳንደር የኢጣልያንን አገር የወጋ ጦር የተባበሩት መንግሥታት ጦር ሠራዊት ዋና አዛዥ።

መሪ።

2) ሜጄር ካብራላሎድ ተጠባባቂ

ኮንትሮል ምክትል

3) ማኅተም

የተባበሩት መንግሥታት የጦር ሠራዊት

***

ከሮም ዋና ከተማ በስተምሥራቅ በኩል ከሮም በግምት 085 ኪሎ ሜትር በሚሆን አንድ እነሱተኛ ቀበሌ ሺሊኖ የተባለች ቦታ አለች። የዚህች ቦታ አቀማመጥ ለዚች አገር ውበት ያላት ለምለም ቦታ ሁና ከተማዋ የገጠር መንደር ናት ። አንድ ትልቅ ፍጹቱ ውሃ በከተማዋ ዳር ያልፋል ። በአገሩ ላይ ብዙ አትክልት በያይጉቱ አለበት። በዚህች አካባቢ ከተማ ውስጥ የኢጣሊያኖች ኖት ገንዘብ ይታያምበታል። አንድ ትልቅ የልዩ ልዩ ወረቀቶች ፋብሪካ አለበት። በዚህች ከተማ ነዋሪ ሕዝብ በግምት ጅሺ ይሆናል። እንዲያው ሰዎቹና ድንጋይና እንጨቱ ፋሽስትና ናዚስት ነው። ሕዝቡ በሙሉ በተለይ በፋሽስት መሪዎችና በሞሶሊኒ ያመልካል። ከከተማው ውጪ ለመሄድ መንገዱ መንገዱ ጅሺ ይሆናል። ባለሥልጣኖች መሪዎች የእረፍት ጊዜያቸውን በዚች ባልታወቀች መንደር ያላልፋሉ። ከሕዝቡ እንዳጠናሁት ብዙ ጊዜ በዚህ ቦታ

ንጉሣቸውም ሳይቀር ስብሰባ ያደርጋል የውጭ አገር ሰው አይደርስበትም ይባላል። ከከተማው ውጭ የሚገኙትን ሕዝቦች በደንብ አይቻቸውምና የሞላላሊን ሥዕል የክርስቶስ ነው ሲሉ ያመልከቡታል። በአገሩ የሥጋ ደዌ በሽተኛ (አካል ኅይድ) ይበዛል ። እንዲሁም ኑሯቸው ከሠለጠነው ዘመን ጋር ያልተስተካከለ ነው። ሴቲም ወንድም ግልጽም ይታወቃሉ። የውሃ እንስራ በራሳቸው ላይ ይሸከማሉ። የእጅ ባታሪ በጨለማ ያዩ እንደሆነ በጣም ይፈራራሉ። ሴቶቹ በጣም ቁንጅና አላቸው ። ጽዳትና ትምህርት ያንሰቸዋል። ከዚህ አገር ሕዝብ ዋና ዕብዳቸው የወደራ ዘይትና የወይን ጠጅ ነው። እርሻ በረረሰ ጉልበት ይታረሳል። በአገሩ ትላልቅ የእንጨት ዋና ይበዛዋል። ያንን አገር ስዘር በአውሃት ተማረ ቤትና ሆስፒታል አልሆኑም። ከከተማይታ ውጭ ተማረ ቤት ሆስፒታል ቤተክርስቲያን አይገኝም። የዚህ አገር ሕዝብ በአውሃቱ በጣም የሚገርጡ ፍጥረቶች ናቸው። መልካቸው አጣልያን ሆኖ ከሮም 145 ኪሎ ሜትር ሲገኙ ከከተማው ውጭ የሆኑት የኢጣልያን ቋንቋ አያውቁም። ጥቁር ሰው ሲያዩ እንደሌሎቹ አጣልያኖች መደንበርና ማፈዝ አያውቁም። እነዚን ደጋግሞ የሚገርመኝ ስለ አቶዮጵያውያን ኑሮ የጻፉትን አንጻጻጽ ጽሑፍ ስመልከትና የኤቢ.ሲ.ኖን ኑሮ ደረጃ ላባታውሰው ነው።

የሻምበል አብዲሣ ኢጋ በሌሊት ጨለማ በጥይት ውጋግን የኢትዮጵያን ሠላሳ ሲያስከብር በዚህ ዐይነት ቆራጭነት ነበር።

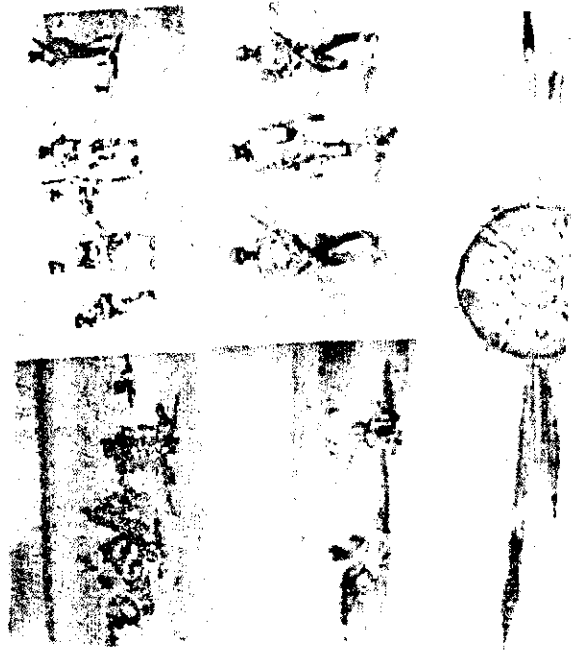
በአርበኝነት ጊዜያት በኔ እጅ የተማረኩት የጠላት የጦር ሽማምንቶች፡፡

- ስምና ማዕርግ
- የጦር ሜዳ ስም
- 1) ኮሎኔል ትሩቤት እዶ
- ቪኦ ኑራ
- 2) የመ/አለቃ ትሩንቤት አልዶ
- ኮሊሻኖ
- 3) የሻምበል ባሻ ተሩንቤት ጉእዶ
- »
- 4) የሻሊቃ ጉሴርሞ ማሪኦ
- »
- 5) ሻምበል ጂሮላሞ
- ኡያኖ
- 6) የመ/አለቃ ሳርዳኞ አዳሞ
- ትሬኦ
- 7) ማርሻሎ ባሎምባሪን ፌስታ
- »
- 8) ሻምበል ኤርኮ አልዶ
- »
- 9) ማርሻሎ ሻቡቴል ኤኦርኮ
- »
- 10) የዛ አለቃ ካባሬል ሴኒኤኦስ
- »
- 11) የዛ አለቃ ሉኬት አሪኖ
- »
- 12) ሻሊቃ ሺቶ ማሳሮ
- »

- 13) የመ/አለቃ ሳንቲ ኡቩርቶ
- »
- 14) የመ/አለቃ ሳልባቶሬ ኡጎ
- »
- 15) የመቶ አለቃ ቤኦንክ ፍራንኮ
- »
- 16) ሻምበል ማሪኖ ሊኦኔ
- ሳንቤቶ
- 17) ኮሎኔል ፋርቲኖቶ
- »
- 18) ሊ/ኮሎኔል ዛፓኔ አሪኮ
- »
- 19) ሻሊቃ ነዜሊ
- »
- 20) ካራቩኔሬ ኮንፎርቱ አርቦ
- »
- 21) ካራቩኔሬ አታቪኦ አቢሶ
- »
- 22) ኮሎኔል ጋኤታኖ
- »
- 23) ሻሊቃ ካፒኦት
- »
- 24) ሻሊቃ አንቶኔል ሳንቤቶ
- »
- 25) የመ/አለቃ ባቺሎ ማሪኖ ጂሊኦ ሳርኦ
- ማቴልካ
- 26) ሻምበል ኒኮላ ጃባኒ
- ማቴልካ

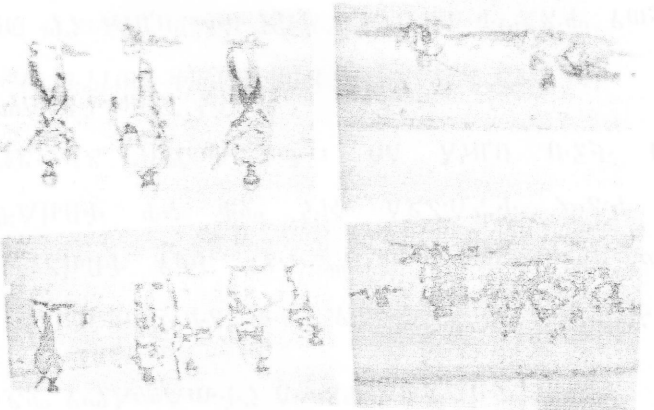
- 27) ባንታዮኒ የባንክ ሹም >>
- 28) የባንክ ሹም ዋና ጽሑፊ ጂኖ ኒኮላ >>
- 29) ሻምበል ባሻ ኬኒባ የባንክ ዘበኛ >>
- 30) ሻምበል ፕኒኖ የባንክ ዘበኛ >>
- 31) ጃኬሌ ሮማኖ ካሰቴላ ላንቤትሮ
- 32) ሻምበል ጃኮሞ ጉርቦኔ ክጃኖ
- 33) ጂኦንካሬል አኔታ ፋርንታሌ
- 34) ፎላ ዲቤትሮ >>
- 35) ዴዶኖ ዶባኒ >>
- 36) ኦርዴልኦ አኖ >>
- 37) ኤቨሮሚላንቤ ችንጉሊ
- 38) ማቺሊን አምራቶ >>
- 39) ለሴጃኖ ካዘሊ >>
- 40) አምስት የጀርመን ወታደሮች ኪጃኖ

ሻምበል አብዲሣ አ.ጋ በጦር መሥመር ከወታደሮቻቸው ጋር
ሆነው ጠላትን ሲያጠቁ።

ሆነው ጠላትን ሲያጠቁ።

ገጭላ ኣብዲሳ ኣጋ ስጦር ጠላት ከወታደሮቻቶው ድር

ቲግላይ ስጦር

ገገ ኣብዲሳ

ቲግላይ ስጦር

ገገ

»

»

ገገ

»

»

»

ገገ

ገገ

ገገ ስጦር

»

»

»

»

እነዚህ ከዚህ በላይ የተመለከቱት ሰዎች ማለት መኩንኖች በማገባ መሣሪያ ይዘው በጠር ሜዳ የተማረኩት ሲሆን ጥቂቶቹ ለአንድ አንድ መሥሪያ ቤት ኃላፊ ሆነው ተማርከው ሕግ የተፈጸመባቸው ሲሆን ለምሳሌ በጠር ሜዳ የወደቁትንና ተማርከው ዕለቱን የማገደሉትን አልጽፍኩም፡፡

እንዲሁም ባይገደሉም ተማርከው ዕለቱን የማለቀቁትን ወይም የማአመልጡትን ለመጻፍ አልቻልኩም፡፡

በሌሊት በ42 ተራ ቁጥር የተመለከቱትን መኩንኖች ስምና የተማረኩበት የጠር ሜዳ ማስታወሻ ለደራሲዎች መስጠት የቻልኩበት ዋና ቁም ነገሩ ለደራሲዎች ሥራና ድካም እንደሚረዳ በማወቅ ነው፡፡ ስለ እነዚህ ሁኔታ በሰፊው ለማስረዳት ዝግጁ ነኝ፡፡

ነገር ግን እነዚህ መኩንኖች ሆኑ ሲሆኑ ፈጽሞ የወታደርነት ስም የማይይዱ ናቸው፡፡ የመጨረሻዎቹ የኢጣልያኖችን ወታደሮች አስቀያሚና አሳፋሪ ናቸው፡፡ ቢያዙት መሣሪያ ሳይሠሩበት ተማርከው የተገደሉ ናቸው፡፡

የሌቶች ምርኮኞች፡፡

- 1) ሊኞሪና ሊና ጆሻኒ የራዲዮ ሠራተኛ ሳንሳ ባሪኖ
- 2) ,, አና ንስባሪን ,, ,,
- 3) ,, ጆግኒና እንጃሎ ,, ,,
- 4) ,, ቡሩና ቡሩኖ ,, ,,
- 5) ,, ማሪአ ቲቶኖ ,, ,,
- 6) ,, ፕሮኖ ካስቱሎ ,, ,,

* * *

አገሪ እንደ ደረሰኩ ከብዙ በጥቂቱ ከወገኖቹ ከኢትዮጵያውያኖች ከሰን አድራጊዎች የገንዘብ እርዳታ የለውኝን በጥቂቱ በክብር ብላታ ዲረሳ አመንቱና በአቶ አላና ናትናኤል የተደረገልኝን የገንዘብ እርዳታ አስታውላለሁ፡፡

- 1) አቶ ዲሬሳ ዳንኬ
- 2) ወ/ዮሴ አመቤት ዲሬሳ
- 3) አቶ አላና ናትናኤል

- 4) » ገቢሳ አምባታ፤
- 5) » ይርጋ ወ/ማርያም
- 6) » ደስታ ሮሮ
- 7) » ገብረ መስቀል ቀሲሁኝ
- 8) » ባዩ ገብረሆስ
- 9) » በጊስታ ገብረ ሥላሴ
- 10)» ሠይፋ ገብረ ዮሐንስ
- 11)» ካልል ጆምቦሩ
- 12)» ነጋሪ ስማ
- 13)» ለማ. በርብርሳ
- 14) የተክበሩ ኃይል ቤሩ
- 15) የተክበሩ ተፈራ አስጠፋኛስ
- 16) ወይዘራታ ሣራ አያኛ
- 17) አቶ ገብረ ሥላሴ ወርቅነሀ

- 18) » ተስፋ አቸጊ ሐውኪ
- 19) » ገብርኤል ኤድሞንድ
- 20) ክቡር አቶ አማኑኤል አብርሃም
- 21)አቶ ገብረ ማክኤል ፍጥሐዬ
- 22)አቶ ብርሃኑ ሥላሴ አብሳ
- 23)ክቡር አቶ ደልማ ዲራሳ
- 24)አቶ ገብረ ወልድ ዋሩሳ
- 25)» ታሲላ ይብሳ
- 26)» ደብ ካሣሁኝ
- 27)ሸለቃ ኃይል ማርያም
- 28) አቶ ደረሳ ነጋቱ
- 29)» ደስሐቅ ግደዶ
- 30)» ላንድረስ ዘራሁኝ
- 31)ብሉታ ደረሳ አመኝቱ

- 32)አቶ ዓለጭዮሁ ቅጣታ
- 33)» አርአያ ኃይል
- 34) » ገብረ ማርያም ተስፋዬ
- 35) » ብርሃኑ ወርቅነህ
- 36) ወይዘሮ ቀለመ ወርቅ
- 37) አቶ አህመድ አበራ
- 38) » ምስጋና ሐውኪ
- 39) » ገብረ ማርያም አመኝቱ
- 40)ወይዘሮ ጉዕማሽ
- 41)አቶ ጆርጅ ትረጅ
- 42)ወይዘሮ ማሕልታ አካሉ
- 43)» ማርያም ነወረ
- 44)አቶ አርአያ አበበ
- 45) አቶ በዮን ቢያድግልኝ

- 46) » ነጋሪ መሐተ
- 47) » ሣሙኤል ዋዩሳ
- 48) ወይዘሮ ማርያም ተሃኮ
- 49) አቶ ዮሴፍ አበበ
- 50) » አድምቁ
- 51)» ዘመድ ወ/ገብርኤል
- 52) » ገለታ ብሩ
- 53) » ፈለቀ ይርገቱ

ለነዚህ በጎ አድራጊዎች ክልላዊ ምስጋና በስተቀር ምንም
አላደረግኩም።

* * *

ስላሴ ብዙ ሰዎች ብዙ አስተያየት ያቀርባሉ። አብዱላ ለምን
ወደ ጎላ ቀረገበጋብቻ ወይም በሌላ ጉዳይ ዘመድ መፍጠር
አይገባውም? ይሉኛል ። ሌሎች ደግሞ ለሌሎች አውርተውብኝ ሌሎች
ለነግሩኝ እንዲህ ይሉኝ ነበር ። « በ1929 ዓ.ም አጣልያ ፋሺስት
ኢትዮጵያን ሲወራት በጦርነት ቆስሎ ሲማረክ የሄደው ማስቱን ይዘ

ነው። በዚያም ሰዓት 15 ዓመቱ ነው።። የመጨረሻዎቹ ደግሞ እንዲህ ሲሉት እስማሉ።። « በጦርነቱ ጊዜ ከእርሱነት ሲመለስ የነጭ ሚስት ነበራቸው።።

ያም ሆነ ይህ ሐሜቱ በመላው ወሽት ነው። ብደስት ባልደስት አልጨነቀም። ግን የሚሰነዘርብኝም ሐሜት የኔን መኖር ከማይረዱልገሐዎች እንጂ ከጨዋዎቹ የሀገሪ ዜጎች አይደለም ። የእኛን የኢትዮጵያውያንን ጨዋነት ለጨዋው ለሀገሪ ሕዝብ ላስረዳ አልረዳም።

አገራችን ቅድስት ነች። በላይዋ ላይ የሰረፈት ዜጎች ቅዱሳን ናቸው ። መላው በመላው « ናቸው» ብዬ ባልናገርም መሆን አለብን አለሁ። « ጽድቅ በምድር» እንደሚባለው ከኔ ጅምሮ ለላውም ዜጋ ለሀገሩ ለንጉሠ ነገሥቱና ለወገኑ ከሰሙንነት የነጠረ የሥራ ውጤት ማላዩት አለበት ። እኛ ሠርተን ምሳሌ ካልሆን ማን ሊሆንንልን ይችላል?።

አሁን ወደ ግል ጉዳዩ ልመለስ የማጫውታችሁ ከ1952 ዓ.ም ወዲህ ያለውን ነው። «ፍጹም ያላለቀቀን በራ ቆዳው ነጋረት ይሆናል» ይባላል። ወዳንድ ቦታ ተዛውራ ሥሠራ ብዙ እንቅፋት ገጠመኝ። በእምላክ ፈቃድ ፈተናውን ወጣሁኝ። የ2ኛ ብርጌድ መምሪያ ሻም/አዛዥ ሆኜ ጥቂት እንደቆየሁ ለአዛዥነት ክቡር ማጸር ጀኔራል

ደበበ ኃይለ ማርያም መጡ። ሥራ ቀጠለ። ጉብኝት አድርገው ስንገጋገር ከ39-53 ዓ.ም እኔ በመቶ አልቅና ብቻ መኖሪ ገረማቸው፤ አጽናኑኝ። በዚህ ብቻ አለላቀም፤ ሰኔ 7 ቀን በ54 ዓ.ም ሻምባል እንደሆን ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት አዘዙልኝ። 094 ዓመት በአንድ ማዕርግ ስቶይ በማንም ላይ የብስጭት መልክ አላላየሁም።።። « ላለፈ ክረምት ቤት አይሠራም» አሉና ጀኔራሉ አነጋገሩኝ። በክቡር ጀኔራሉ ምክር ባለውላታ ነኝ።

* * *

የሀገሪ ክፍለ ግዛት የሆነችው አጋደን እትብቱ ከተቀበረበት መራት እንደኛዋ በመሆኗ አሁንም እንደተወለድኩባት መንደርና ጌጃ አድርጌ እወዳታለሁ ለሀገር መሞትን የመስል ክብር እንደልል ከተረዳሁ ቆይቻለሁ። ለሀገሩ ድንበር ለንጉሠ ነገሥቱ ክብር መሥዋዕት መሆን ለኢትዮጵያውያን እንግዳችን አይደለም። እንኳን ወንድ አርጌቶችና ሻማግሌዎችም ጭምር በወኔ እየተቀሰቀሱ በሀገር ፍቅር ስሜት መቃጠላቸው ይሰማናል።

በዚያ ሰዓት ከኔ ጋር ያሉት የሁለተኛ ሻምባል መኮንኖች ወታደሮች በእውነት ደስ የሚያላኙ ነበሩ። እነሱም የመቶ አለቃ ቡልቻ አለቃ ም/መቶ አለቃ ሲሳይ ይነሡ ም/የመቶ አለቃ አምዲሳ ገምቱላ ም/የመቶ አለቃ ሥድም ጥቅቶላ የሻምባል ባሻ አሰፋ ዓለማየሁ ነበሩ።

መኩንኖቹ፡፡ አብዛኛዎቹ ወጣቶች ናቸው፡፡ ምክንያቱም አብዛኛዎቹ በዚያ ሰዓት ከቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጦር አካዳሚ ት/ቤት ተመርቀው የመው ናቸው፡፡ እነሱም ገና ለጋ ወጣቶች ነበሩ፡፡ ግን የአባቶቻቸው ጀግንነት በደማቸው ውስጥ ስለሰ ያላዩት ትብብርና ጀግንነት ዋጋ ያለው ሆነ፡፡ ድል አደረግን ፡፡ ደስታ ከድል ጋር የእኛ ገንዘብ ሆነች፡፡

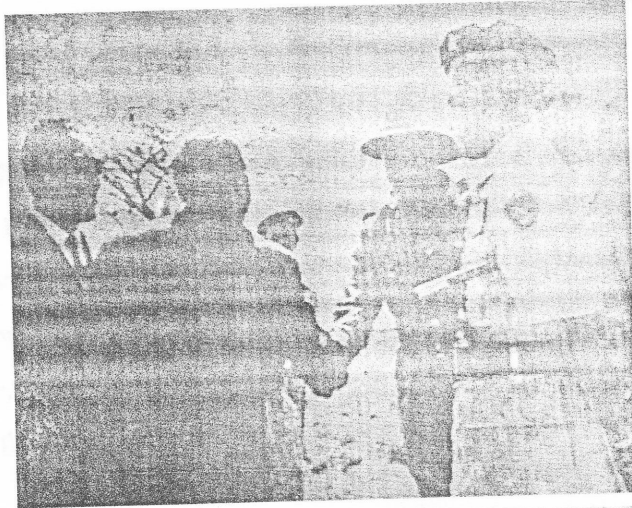

ግንባር ከሠራ ላይ መዋሉን ለግራጋዎች ከሰጧል ማገገሙት ለግን የልግላ ጠ/ቶች ለ የተሰበሩ ቀንጃግቻ መልረገ ግንባር ነበረው ለይኩቸውት።

ተዋግተን ድል ያደረግንባቸውም የድል ሠፈሮች እነዚህ ናቸው፡፡

- 1) ቶጎ ውጫሌ
- 2) ድረዋሌ ወንዝ
- 3) ጁራ ተራራና ወንዝ
- 4) ቆራን ቀበሌ
- 5) ሆራ ከሊፋ ቀበሌ
- 6) ጉራዝ (ሌሊትና ቀን)
- 7) ሃሂ ቀበሌ
- 8) ሄሬር ፋራ ወንዝና ተራራ
- 9) እስተርቡድ
- 10) ፋፋን ወንዝና ተራራ
- 11) ዳካታ ወንዝና ሸለቆ
- 12) ፊቅ
- 13) ጋራ ሌንጫ (ያለማቆረጥ ቀንና ሌሊት)

መከንኛዎቹ፣ አብዛኛዎቹ ወጣቶች ናቸው። ምክንያቱም አብዛኛዎቹ በዚያ ሰዓት ከቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጦር አካዳሚ ት/ቤት ተመርቀው የመጡ ናቸው። እነሱም ገና ለጋ ወጣቶች ነበሩ። ግን የአባቶቻቸው ጀግንነት በደማቸው ውስጥ ስላለ ያሳዩት ትብብርና ጀግንነት ዋጋ ያለው ሆነ። ድል አደረግን ። ደስታ ከድል ጋር የእኛ ገንዘብ ሆነች።

በርካታ ሰዎችን ከሥራ ላይ መዋሉን ለግረጋገጥ ከሰጣሊያ መንግሥት በሌላ የተላኩትን የሐርገላ ጠ/ገዥ ፣ የተከበሩ ቀኛዝማች መሐረን ፣ ፊደል ለሻምበል አብዲሣ ሲያስተዋውቁ።

ተዋግተን ድል ያደረግን

- 1) ቶጎ ውጫሌ
- 2) ድሩዋሌ ወንዝ
- 3) ጃራ ተራራና ወንዝ
- 4) ቆራን ቀበሌ
- 5) ሆራ ከሊፋ ቀበሌ
- 6) ጉራዝ (ሌሊት)
- 7) ሃሄ ቀበሌ
- 8) ሄሬር ፋራ ወንዝ
- 9) እስተርቡድ
- 10) ፋፋን ወንዝና
- 11) ዳካታ ወንዝና
- 12) ፊቅ
- 13) ጋራ ሌንጫ (ወንዝ)

14) ኸብል ኸላቶ (ጀ ቁጥ ነገሊት)

15) ዲባ ተራራና ኸላቶ

ከላይ በተጠቀሱት የጦር ሜዳዎች ልዩ ልዩ ጀብዳዎች ከተፈጸሙ በኋላ የጦር አዝማች ለነበሩት ስለ/ ከሎኒል ተክል ፍትሐ አወቀ የ ሺ ቱጎ የጦር ሜዳዎች ምርኮ ለስረክብ የቶጎ ውጫልጎ አዝማች ለነበሩት ከሎኒል ሥዩም ገድል ገድርጊስ አስረክቡ። ከዚህም በስተቀር ለከሎኒል ጠቅላላ ረፖርት ጻፍኩላቸው።

በጻፍኩትም ረፖርት ውስጥ ለክብር የክብር ዘበኛ ዋና አዛዥና ለፎክራል ጦር ዋና አዛዥ እንዲሁም ለክብር ዘበኛ ጆኛ ብረጌድ አዛዥ ግልባጭ ላክሁ።

በከሎኒል ሥዩምና በሌክሎኒል ተክል አማካይነት በረፖርቱ መሠረት በጥቂቱ የማስታውሰው ለ ሹጀግኖች የማዕርግ እድገት እንዲሰጣቸው አደረግሁ።

እነዚህም :-

፩ኛ/ የኸምባል ባሻ አስፋ ዓለማየሁ ም/ዶመቶ አለቃ

፪ኛ/ ያህ አለቃ ማለደ አድገህ ም/ዶመቶ አለቃ

፫ኛ/ ያህ አለቃ ታደሰ ኸብሩ ያህ አለቃ

፬ኛ/ ያህ አለቃ ተረፈ መጋቢ ያህ አለቃ

፭ኛ/ ተ/ወታደር ጨቱን አወቀ ም/ዶ ፤ አለቃ

፮ኛ/ ተ/ወታደር ጫላ ጫካ ም/ዶ፤ አለቃ

፯ኛ/ ተ/ወታደር ረጋላ ም/ዶ ፤ አለቃ

፰ኛ/ ተ/ወታደር መርሻ ባዬ ም/ዶ፤ አለቃ

፱ኛ/ ም/ዶ ፤ አለቃ ዳርቻ በዛብህ ያ ፤ አለቃ ።

እነዚህ ባቻ ጀብዳ ሠርተዋል እላልኩም። ሌሎችም አሉ። ታሪካቸው ያስረዳል ። በነዚያ ጀግኖች ከሰማሊያ የጦር ወታደሮች ከባድና ቀላል መሣሪያዎች ከምርኮ ጦር መሣሪያ አዳራሽ ይገኛል።

* * *

« ኢትዮጵያን ሐራልድ» የተባለው ፅሁፍ ጋዜጣ እንደ ኦሮጋ አቆጣጠር ከጥቅምት 14 እስከ ጥቅምት 22 ቀን 1959 ዓ.ም ድረስ በተከታታይ የወጣው የእንደ ተመልካች ጽሑፍ እንዲህ ይላል፡፡

ተመልካቹ የተነሡበት ኦርጋንስት « በኢትዮጵያና በኢጣልያ መካከል በተደረገው ጦርነት ከነበሩት ጀግኖች አንደኛው ልቦ መሉ ጀግና ኸምባል አብዲሳ አጋ ናቸው» የሚል ነው፡፡ ሐተታው ቀጠለ፡፡

ጸሐፊው እንዲህ አለ፡፡

« በዚያ ሰማይና መሬት በተደፋበት የዞምብ በረዶ ከሰማይ በሚዘንጉበት የሰው ልጅ እስከራን በየሜዳው በተረፈረፈበት በዚያ አስቃቂ ዘመን የመወረር ዕድል ከገጠማቸው ዜጎች የመጀመሪያዎቹ ኢትዮጵያውያን ነበሩ፡፡ እንደነገሩ አገገማሚያ ከእነው ሲወርድ በመጣው የጀግንነት ተግባር ግማሾቹ ኢትዮጵያውያን በሰደት ግማሾቹ በበረሃ ሌሎቹም እንዲሁ በምርኮኛነት ተቀመጡ፡፡

«ጎደነትን አኩልነትንና ክብርን የተፈጥሮ ገንዘባቸው ያደረጉት ኢትዮጵያውያን ከሚፈልግባቸው በላይ ተከራክሩ፡፡ « በ1947 ዓ.ም በዚህ ጋዜጣ ላይ የወጣውን ጽሑፍ ስመልከት ያንድ ኢትዮጵያዊ ጀግና ታሪክ እገኛሁ» ይህ ጀግና ባለፈው ጦርነት ታሪካዊ ነጥብ ያገኘ መሆኑንም ስማሁ፡፡፡ ስለዚህ ይህን ሰው ፈልጌ ማግኘት ተግባራ መሆኑን ተገነዘብኩና ጥያቄ አቀረብኩለት ፡፡ « ይህ ሰው የዛሬው የመቶ አለቃ አብዲሳ አጋ ይባላል፡፡ «በ1937 ዓ.ም ግራቢያን የመቀሰል

በገደብ : ዓለማቸን : የኢትዮጵያ : አርበኞች : በኢጣሊያ : አገር : ጀብዱ : መሥራት : የምሰራች ።

« ኢትዮጵያ »
 አቆጣጠር ከጥቅም
 በተከታታይ ያወጣ
 ተመልካች
 መካከል በተደረገ
 ጀግና ሻምበል አጋ
 ጸሐፊው እንዲህ
 « በዚያ ስም
 በሚዘንብበት የሰ
 አስቃቂ ዘመን ፍ
 ኢትዮጵያውያን ነ
 የጀግንነት ተግባር
 ሌሎችም እንዲሁ
 «ጎጃንን» እንዲሁ
 ኢትዮጵያውያን
 በዚህ ጋዜጣ ላይ
 ታሪክ አገኘሁ»
 መሆኑንም ሰማ
 መሆኑን ተገነዘብ
 የመቶ አለቃ አብ

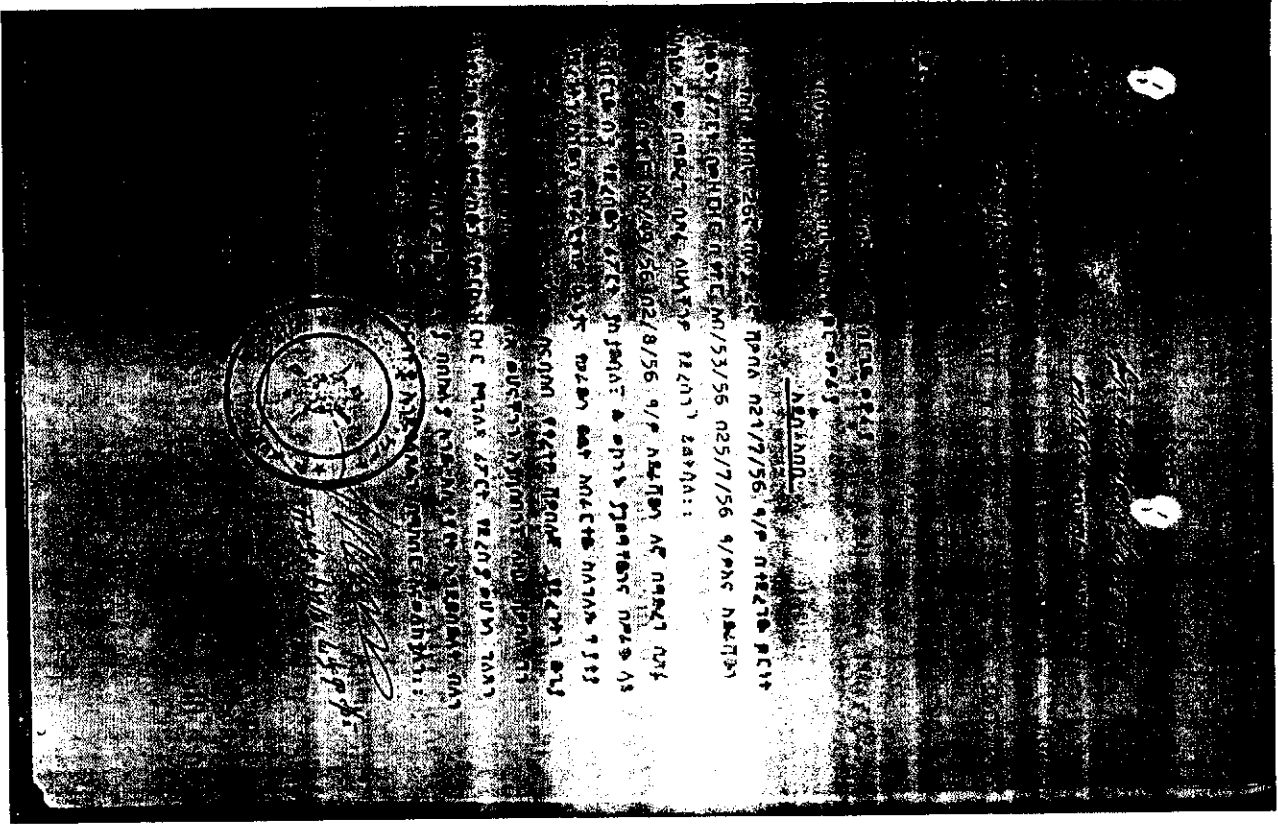
አደጋ ሊያገኘው ወጣቱ አብዳሳ በጌራ በተደረገው ጦርነት ቆሰለ። በጦርነቱም ከተማረኩት 38 የገነት ት/ቤት ወጣቶች አንደኛው አብዳሳ ነበር። 18ቱ ወጣቶች በጠላት እጅ ያለ ርገራጌ ሲገደሉ አብዳሳና የቀሩት ንደኞቹ ተማርከው ወደ ናፓል ተወስደዋል።

..... በወሀኒ ቤት ውስጥ አብዳሳ ብዙ በጣም ብዙ ጊዜ የሚያመልጥበት መንገድ ያሰብ ነበር። አብዳሁ ከነፍሱ አያለ የወሀኒ ቤቶችን መኮንኖች በዘዴ ግራ አጋብቶ እስከ መደብደብ ደረሰ። ብዙ በብዙ ዓምድ የተዘረዘረ ጽሑፍ አትርጎሟል።

* * *

ስለ ኸምበል አብዳሳ የጻፉት ጋዜጠኞች ብዙ ናቸው። የሰንደቅ ዓላማችን ጋዜጣም የካቲት 9 ቀን 58 ዓ.ም አንዳህ ሲል ጽፏል።

..... ኢትዮጵያንም በጅኛው የዓለም ጦርነት አገልግሎት፤ ኢትዮጵያ በኢጣልያን ፋሽስት ከተወረረች ከሦስት ዓመት በኋላ ሁለተኛው የዓለም ጦርነት ተጀመረ። በምድር ላይ ታደቶ የሚይታወቀው ይህ ታላቅ የዓለም ጦርነት እ.ኤ.አ. ከ1939 ዓ.ም እስከ 1945 ዓ.ም ድረስ በተደረገበት ጊዜ ብዙ ኢትዮጵያውያን በዚህ ጦርነት ውስጥ ተቀሩደው በመሆን በሀገራቸው ውጪ የሚያስደኝቅ ጅብዳ ሠርተዋል።

1945

מדינת ישראל

Handwritten signature and date: 19/10/56

Main body of handwritten text in Hebrew, appearing to be a list or record of events.

החלטות

אמרו חכמינו ז"ל על כל דבר שאנו עושים...

מס' 123

תאריך: 19/10/56

Handwritten signature and date: 19/10/56

... « እንደ ኢትዮጵያዊ በኢጣልያ ወረራ ጊዜ ወደ ኢጣልያ አገር በግዛት ተልከው በዚያው ከታሠሩ በጎሳ ይህ ታላቅ የዓለም ጦርነት በኤውሮፓ ውስጥ ሲቀጣጠል « ከታሠሩበት ወህኒ ቤት ውስጥ አምልጠው በማያውቁት በኢጣልያ በረሓ ውስጥ በመግባት በዚያ ለተዋገት የኤውሮፓ አርበኞች ጦር መሪ ሆነው አገልግለዋል።

... « እነሆም ስው አብዳሳ አጋ ናቸው።

* * *

... « የዛሬዬ ተ ኢትዮጵያ» ጋዜጣ ነሐሴ 12 ቀን 1957 ዓ.ም በወጣው ቁጥሩ እንዲህ አለ። « ከቤተ ሰብ ናፍቶት የሀገር ናቅር ይበልጣል» በሚል ዓምድ « ሽምባል አብዳሳ አጋ በበኩላቸው ሲናገሩ» « በአጋደሪን ብዙ ጊዜ ኖረናለሁ።። በቶን ውጫሌ ግጭት ጊዜም ተዋግቻለሁ።። ይሁን እንጂ እዚህ ላይ ልመለከት የጎልኩት የሰማሊያን የጦር ወታደሮች ፋክራ እንጂ ጉብዝና አይደለም» ብለዋል።

... « ሽምባል አብዳሳ 46 ዓመት ዕድሜ ያላቸው ጀግና መኩንን ናቸው። « በ1956 ዓ.ም የሰማሊያ መንግሥት ወታደሮች በኢትዮጵያ ወሰን ባደረጉት የቶን ውጫሌ ግጭት ተካፋይ ሆነዋል። « በዚህ ጊዜ ከጠላት በኩል ብዙ ራሳ ለመቀጠር ችለው ብለዋል።

... « የኢትዮጵያ ድምፅ ጋዜጣ ለጦሪዎች አቶ መንግሥቱ ገሠሠ ዜና አቅራቢነት ከዚህ በታች ያለውን ገለጠ።

... « ጀግንነት የኢትዮጵያውያን የተፈጥሮ ስጦታ ነው።። ዓለምንም ያስደነቀ አንድ ኢትዮጵያዊ የፈጸመው ልዩ ሞያ ለሀገር ነጻነትና ለንጉሠ ነገሥት ክብር ተቆርቋሪ በመሆን « አባቶች ያቆዩትን ቅርስ ጠብቆ ለትውልድ ለማውረስ በማለት በሀገራችን ላይ በየጊዜው የሚነሳውን የውጭ ጠላት በጦር ሜዳዎች ላይ እየተገኙ በድል ስይፍ አላፍረው በመመለስ ኢትዮጵያውያን ጀግኖች የተፈሩትን ስም ታሪክ ራሱ ምስክር ሆኖ ይዘረዝራል።

... « በዛሬው ጋዜጣችን ይህንን በመሰለ መያ ከተመለከትን ጀግኖች ኢትዮጵያውያን መካከል አንደኛውን ልናስታውቃችሁ እንወዳለን።።

« ስማቸው አብዳሳ አጋ» ማዕርጋቸው ሽምባል « ዕድሜያቸው 46 ዓመት ነው።።

... « ሽምባል አብዳሳ አጋ የክብር ዘበኛ ባልደረባ በሆኑም የውትድርና ተግባራቸውን የጀመሩት በልጅነታቸው ወራት መሆኑ ታውቋል።

... « በ1956 ዓ.ም የሰማሊያ መንግሥት ወታደሮች የኢትዮጵያን ወሰን ጥሰው ገብተው ባደረጉት የቶን ውጫሌ ግጭት ላይ « ሽምባል አብዳሳ አጋ ተካፋይ ሆነዋል።። ሽምባል በዚያን ጊዜ የነበሩት በአጋደሪን

ውስጥ በተለይ ፊቅ በተባለው ሥፍራ ላይ ነበር። መጋቢት 21 ቀን 1956 ዓ.ም ከዚያ ተጠርተው በኮቦይ መሣሪያ የተጠናከረ እንደ ኸምበል ጦር በማዘመት ከቀኑ 5 ሰዓት ከሩብ ላይ ከቶግ ውጫል የተኩስ እሩምታ ውስጥ ገቡ።።

.... « ከጠላት በኩል የተሰለፈው የአንድ ሻልቃ ጦር ሲሆን እርሱም በኮቦይ መሣሪያ የተጠናከረ ነበር። ውጊያው እስከ 11 ሰዓት ተኩል ቀጥሎ ከሞት የተረፉት የሶማሊያ ወታደሮች ለሸቶ በኸምበል ግንባር በኩል ብቻ ብዙ የሆነ ሬሳ ተቆጥሯል። « ከዚህም በቀር የአንድ ሻልቃ ጦር መሱ ሲማረክ የሸቶት እንዳችም መሣሪያ ይዘው አለመለጠም።።

.... «ከተማረኩት መሣሪያዎች ውስጥ መድፎች የአይሮፕላን ማውረጃ የታንክ መስበሪያ ከባድ መትረየሶችና ሌሎችም ተገኝተዋል።።

.... «መጋቢት 22 ቀን 1956 ዓ.ም ደግሞ በተደረገው ውጊያ « የሶማሊያን ወታደሮች የጦር ሠፈር አቃጥለው አንድ የጠላት ሰላይ ማርከው ለጦር አዛዦቻቸው በማስረከባቸው ይኸው ሙያ እንደ ልዩ ጀግንነት ተቆጥሮላቸው ከጠላይ የምስጋና ደብዳቤ ደርሶላቸዋል።።

.... « በእሳቸው የኸምበል ጦር ውስጥ ተካፋይ ከነበሩት መካከል ም/የሙቶ አለቃ ሲሳይ ይነሱ ም/የሙቶ አለቃ አምዲላ ጋምቱላ ኸምበል ባሻ አሰፋ ዓለማዮሁ የሙቶ አለቃ በልታ አለቃ አለቃ ም/የሙቶ አለቃ ሥዳም ዋቅቶላ ነበሩ።

ባደሳ ፡ በጦር ፡ ማዲዳ ፡ በጀግንነት ፡ ለሞቶች ፡ ወታደሮች ፡ አበባ ፡ ለጸከቀምጥ ፡ የሚጸላዩ ።

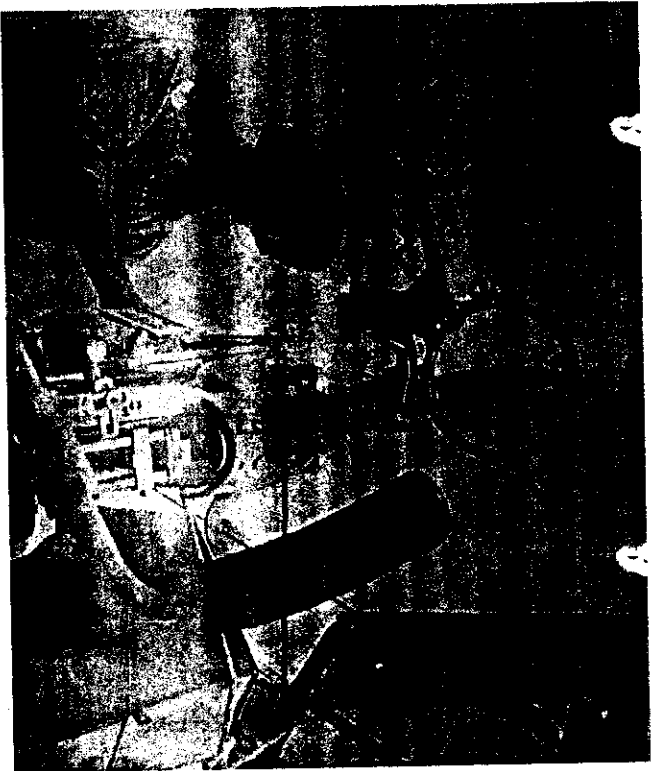

...« ገምባል አብዲሳ አጋ ለዚህ ለፈጸሙት የጀግንነትና የቆራጥነት ተግባር የ3 ክፍለ ጦር አዛዥ ከጸፋላቸው የምስክርነት ቃል ውስጥ ለሃገራችን ማስረጃ ይሆን ዘንድ ባጭሩ ከዚህ ቀጥሎ የተመላከተውን እንገልጻለን»::

...« መጋቢት 21 ቀን 1956 ዓ.ም በተደረገው ውጊያ በእኔ አዛዥነት በዋሉት ጦር ሜዳ ከሰማሊያ መንግሥት የጦር ወታደሮች ጋር የሚጥቃት ጦርነት እንዲፈጸመኑ ከእኔ በተሰጣቸው ትእዛዝ በጀግንነትና በቆራጥነት ከጠላት ጋር እንደ በረዶ በሚወርደው ከባድ መሣሪያ ጥይት ፈት ጦራቸውን አስልፈው ግዳጃቸውን በቀልጥፍናና በልዩ ጆባዶ ፈጸመዋል»::

...«ጅኛ በካባድ መሣሪያና በአውቶማሊክ መሣሪያ በሚገባ የተጠናከረውን የጠላት ጦር የግንባር ምሽግ ቆራጥነትና ቅልጥፍና ባለው አጭር ጊዜ ውስጥ ድል አድርገዋል»:: « መኮንን የሚይዘውን ሞራልና ጥሩ አመራር አላቸው»::

...«ጅኛ በጀግንነት በተመሰከረው አስተያየታቸው ያለመደናገር ትእዛዜን እየጠበቁ ቁስለኞችንና የሞቲቶን የክፍላቸውን ወታደሮች በቀጽበት አስከተው በመኪና እየጫኑ በአጃቢ ጂጂጋ ድረስ ልከዋል»::

በገምባል አብዲሣ መሪነት መጋቢት 21-22/56 ዓ/ም በቶን ውጫሌ ጦር ግምባር ከተማረከው የጦር መሳሪያ ሁለተኛው ክፍል ይህ ነው::

...«ጅኛ ወዲያውኑ በአላቸው ጦር ግምባር የተማረከውን በብዛት የሚቆጠር ከባድ የጠላት መሣሪያዎችና ጥይቶችን በጥንቃቄ ሰብሰበው ወደ ጠቅላይ ሠፈር አምጥተው አስረከቡዋል»::

ኸምባል አብዲሣ ኢጋ ከጠላት ካተማረከው ከባድ መሣሪያ ጋር

ለመታጠቢያ በክፍል የተነሱት ፎቶ።

...«ጅኛ መጋቢት 21 ቀን 1956 ዓ.ም የጦርነት ውጊያ የተደረገበትን መከመር አልፎ የጠላትን ሰላይ ማርከው አምጥተው አሰረከበውኛል።። ይህ ደግሞ ልዩ መያ ሆኖ ከጀግኖች ሁሉ ብልጫ ስጥታቸዋል» የሚል ቃል ከምስክርነቱ ጽሑፍ ላይ ማንበብ ይቻላል።።

...« ኸምባል በዚህ የጀግንነት መቶቸው በወታደሮች ዘንድ የተወደዱና የተደነቁ ናቸው።።

...« ጁግሣ የተባለ ስም ወጥቶላቸው በአጋዴን ክፍል በነበሩ ጊዜ ወታደሮቹ በዚህ ይጠሯቸው ነበር።።

...« ኸምባል አብዲሳ ኢጋ አሁን ስምንት ልጆች አሏቸው። ቀደም ብለን እንደገለጽነው የኸምባል የውትድርና ታሪካቸውና ጀግንነት መያ የሚጀመረው ከልጅነታቸው ወራት በመሆኑ በተፈጥሮ ያገኙት ስጦታ ይመስላል።።

* * *

ሻምበል አብዲሣ አጋ ከጠላት ከተማረከው ከባድ መሣሪያ ጋር ለመታሰቢያ በከፊል የተነሱት ፎቶ።

....«ጅኛ መጋቢት
መስመር አል
አስረክበውኛል»።
ሰጥቷቸዋል»
ይቻላል»።

....« ሻምበል
የተወደዱና የተደ

....« ጁግሣ የተ
ወታደሮቹ በዚህ

....« ሻምበል አ
ብለን እንደገለጽነ
የሚጀመረው ከል
ይመስላል»።

.... ወታደርና ጊዜው ጋዜጣ» ነሐሴ 103 ቀን 103 ዓ.ም ባወጣው ቁጥሩ በበኩሉ እንዲህ ብሏል።

የጆግና ሞያ ዘወትር ይኖግሳል።

የሶማሊያ ሬፐብሊክ ሠራዊት የዓለምን ሕግ ጥላ የኢትዮጵያን ድንበር በጦር ኃይል አጥቅቶ ለማለፍ ሞክሮ በነበረበት ወቅት የኢትዮጵያ የጸጥታ ጥበቃ ኃይል የአገሩን ወሰን ለለማስነካት ባደረገው የመከላከል ጦርነት እጅግ አስደናቂ የሆኑ ጀብዶዎችን እንደሠሩ የታወቀ ነው።

....« ከዚህም የተነሣ የኢትዮጵያን ልጆች የጀግንነት ሞያ ወደ ጎሳ ዘር ብለው ከታሪክ ለመረዳት ያልፈለጉት የሶማሊያ መሪዎች የላኩት ሠራዊት መሣሪያውን አስረክቦ ሲመለስ የኢትዮጵያውያን ተዋጊ ሰው ገናናነት ሊያዩ ችለዋል።

....« ይኸን የመሰለ ሞያ ከሠሩት ጀግኖች መካከል የንጉሠ ነገሥቱ የክብር ዘበኛ ባልደረባ የጥምባል አብዲሳ አጋ መጋቢት 21 ቀን 1956 ዓ.ም ተገደው ላይ ከሶማሊያ ሬፐብሊክ ጦር ጋር በተደረገው ጦርነት ከፍ ያለ የጀግንነት ሞያ መፈጸሚያውን በጊዜው የጦር አዛዥ የነበሩት የሦስተኛ ክፍል ጦር ኤታ ማገር ሹም ከሎኔል ሥዳም ገድላ ጊዮርጊስ የጻፉት የምስክር ወረቀት ይረጋግጣል።

....የጥምባል አብዲሳ አጋ ከላይ በተጠቀሰው ቀን የጥምባል ጦራቸውን እየመሩ የኢትዮጵያን ድንበር ጥሶ የመጣውን ጠላት ፈት ለፈት በመጋጠም በመገገባ ከተታኮሱ በጎሳ የጠላትን ሠራዊት ጨፍጭፈው እጅግ በርካት ያሉ ከባድ መሣሪያዎችና ጥይቶችን ማርከው የቀሩትንም በጥይት ወላፊን ከኢትዮጵያ ድንበር አባረው የፈጸሙት የመሪነትና የጀግንነት ሞያ ተደናቂ ሆኗል።

....« ከዚህ በቀር መጋቢት 22 ቀን 1956 ዓ.ም እንደ ትናንት ጦርነት ከተደረገበት መሥመር አልፈው እራሳቸው የጠላትን ሰላይ ማርከው ለጦር አዛዦቸው በማስረከባቸው አንድ ልዩ የጀግንነት ሞያ ተቆጥሮላቸው ከባድ የምስጋና ደብዳቤ ተጽፎላቸዋል።

....« የጥምባል አብዲሳ አጋ ከልጅነት ጀምረው በውትድርና ድርጅት ውስጥ ባገለገሉበት ረጅም ዘመን በየጊዜው ያላዩት የጀግንነት ሞያ ሌላው ቀርቶ በአውሮፓ አንኳን የፈጸሙት ተጋድሎ የኢትዮጵያን ጦር ሰዎች ዝና የሚያኮራ ሆኖ ተገኝቷል።

....« የሶማሊያ ሬፐብሊክ መሪዎች የሚያዋጣ ሙከራ ከማድረጋቸው በፊት የኢትዮጵያ የጸጥታ ጥበቃ ሠራዊት እኒህን በመሰለሱ ጀግኖች የደረጀ መሆኑን ሊገነዘቡት ይገባል።

* * *

..... ብርሃንና ሰላም ፣ የተባለው ጥንታዊ ጋዜጣ ሰኔ 21 ቀን 1938 ዓ.ም « ኦርባኝነት በኢጣልያን አገር» በሚል አርአቡት ከዚህ በታች ያለውን አሰፈረ... « ኢጣልያ ኢትዮጵያን ከወረረች ጀምሮ የኢትዮጵያ ስንዝብ ከፍ ባለ ወንድነትና ቁርጠኛ በሆነ ጀግንነት ከጠላቱ ጋር ያደርገውን ትግል ከብዙ በጥቂቱ በጊዜ ብዛት ሊገለጽ ይችል እንደሆነ ነው እንጂ አጠቃሎ ለመጻፍ ሰፊ ዘመን ያስፈልገው ይሆናል»::

... « ኢትዮጵያን ከጠላት ጋር የታገሱትና የአርባኝነት ሥራ የሠሩት በሀገራቸው በኢትዮጵያ ብቻ የሚመስለው ሰው ይኖራል:: « በጠላታቸውም አገር ብዙዎቹ ኢትዮጵያውያን ከፍ ያለ ሙያ እየሠሩ ሀገራቸውን አስርተዋል»::

«ወገናቸውንም አስመሰግነዋል»:: ይህንንም ለማስረዳት የኢትዮጵያ ተወላጅ የሆኑት «አብዱል አጋ» የሠሩትን ታሪካዊ ሥራና የሕይወታቸውንም ታሪክ ከዚህ ቀጥሎን እንገልጻለን::

... « አብዱል አጋ በ1911 ዓ.ም ጸሐይ 2 ቀን ወለደ አውራጃ ነጆ ኪዳነ ምስረት ከሞትባል ቀበሌ ተወለዱ:: በዚያው በተወለዱበት አገር አማርኛ ንባብና ጽሕፈት እየተማሩ አደገ»::

... « በ1925 ዓ.ም ገንታ በቆመው በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የጦር ትምህርት ቤት ገብተው ሲማሩ ጠላት ኢትዮጵያን ስለ ወረረት

ከአለቃቸው ከሰላይ ኃይለ አብ ጋር ሆነው ከጠላት ጋር ለገለበሱ ገራ ከሚባለው አገር ላይ በሁለት ጥይት ቆሰሉ»::

... «ወዲያው የጠላት ኃይል እየሰረታ ስለሄደባቸውና ቁስሉም ስለሰረታባቸው ጉጂብ ላይ በጠላት እጅ ተማረኩ»:: ከዚያም ወደ ቦንጋ ወስዶ ከቦንጋም ወደ አዲስ አበባ አምጥቶ ሦስት ወር ያህል በአስር ቤት አሥሮ እንዳቆያቸው « የየካቲት ማካሌል አደጋ ሆነ»:: ወዲያው በአደጋው ምክንያት ወደ ሞቃዲሾ እሥር ቤት ወስደዋቸው ከላቸው ጋር 38 የገንቱ ወታደሮች ነበሩ:: ከ38ቱ ውስጥ 18 በጠላት እጅ ሞቃዲሾ ላይ ለገደሏቸው የቀሩትንና አብዱልንም ጭምር ወደ ኢጣልያ አገር ወስደው « በኖፖሊ ካምፕ ኮንቸንትራ ሜንቶ» በሚባለው የግዛት ቦታ አስረዋቸው በዚህ በኖፖሊ የእሥር ቤት ሁለት ዓመት ሲለቃዩ ከቆዩ በኋላ እንደገና በልዩ ልዩ ምክንያት አደርገው በተለይ ስምንት ዓመት ከመንፈቅ እረሚ ወረዳ ማቸፈታ በተባለ ቦታ እንዲታሠሩ ፈረዱባቸው»::

... « ከዚያ በኋላ የጦር ኃይሎች ጦር ገፍቶ ለሲሊን በወረረ ጊዜ የጦር ኃይሎች የጦር ምርኮኞች በየባረሐው ሸፍተው ይዋጉ ስለነበረ ክቡ ጋር ተቀላቀሉ»::

... « በዚያ የገቡት የጦር ኃይሎች አርባኞች ቀጥለው የተመሰከቱት ናቸው»::

- ሀ) ማጠፍ ፋይል ለንግልዛዋ
- ለ) ማርሻል ዱጋላስ ላውቶ አፍሪካ
- ሐ) ሜዲር አርማንዶ አማራካዋ
- ከ) ካፒቶን ጅሴዎ ዩግዝላቫ
- ዘ) ማዲር ማሪዮ ኢጣሊያዊ ሮያሊስት
- ከ) ኮማንዶር አልዮ ” ”
- መ) ተቶ ቢኦንኪ ” ”

ይህንን ከዘረዘረ በኋላ በአጣልያን አገር በአርበኝነት የፈጸሙትን ልዩ ልዩ ደብዳቤዎችን አቅርቧልናል።

ለሻምበል አብዳሣ አጋ ከተሰጡት ለጀግንነታቸው ማስረጃ ከሆኑት የምስክር ወረቀቶችና የምስጋና ደብዳቤዎች ጥቂቶቹ።

ፕሮቶኮል ቁጥር 98092

አገታና (ኢጣሊያ ኢ.አ. 1945 ዓ.ም)

የእርምጃ ወረቀት ፡፡

በወዳጅ መንግሥታቸው ስም ሆነን ሚጅር አብዳሣ አጋ የሚባሉትን ኢትዮጵያዊ ለማመካከን እንረቀቅለን።

ሚጅር አብዳሣ አጋ በወዳጅ መንግሥታቸው ወታደሮች ጎን ሆነው ስለ ዓለም ነጸነትና እንዲሁም ጠላትን በድል አድራገነት ግንባር ለግንባር በመውጋት የጠላትን እርምጃ በማቆም ለድል አድራገነት ወታደራዊ ተግባር እገልግሎታቸውን አስገኝተዋል። እገልግሎታቸውም የተፈጸመው በኢጣሊያ አገር እንደ ኤውሮፓ አቆጣጠር ከ 1940 ዓ.ም ጀምሮ እስከ 1943 ዓ.ም ድረስ ነበር።

ከዚህም ላላ ስለ ጀግንነታቸውና ለድል አድራገነት ስለሰጡት ጥቅም እናመሰግናቸዋለን። የአሁኑን የምስክር ወረቀት የያዙት ሰዎች ሁሉ ስለ ዓለም ነጸነት ክብር የተጠጉ ናቸው።

- 1) ስር ሐርል ማርሻ ጄኔራል አስከሳንደር የወዳጅ መንግሥታቸው መሪ።
  - 2) ኤል ደብልዩ ሚኒፎልድ።
  - 3) የማይነበብ ፈርማ።
- ሻለቃ። ማኅተም የወዳጅ መንግሥታቸው።

የኢት ፣ ጎን መ፣ የጦር ሠራዊት

የ10ኛ አግረኛ ብርጌድ ጠቅላይ ሠራር

ቁጥር 7/ሞ/48/የ/19273 ሰኔ 16 ቀን 56 ዓ.ም

ጉዳይ ስለ ምስክርነት።

ለ3ኛ ክፍለ ጦር መምሪያ

ሐረር

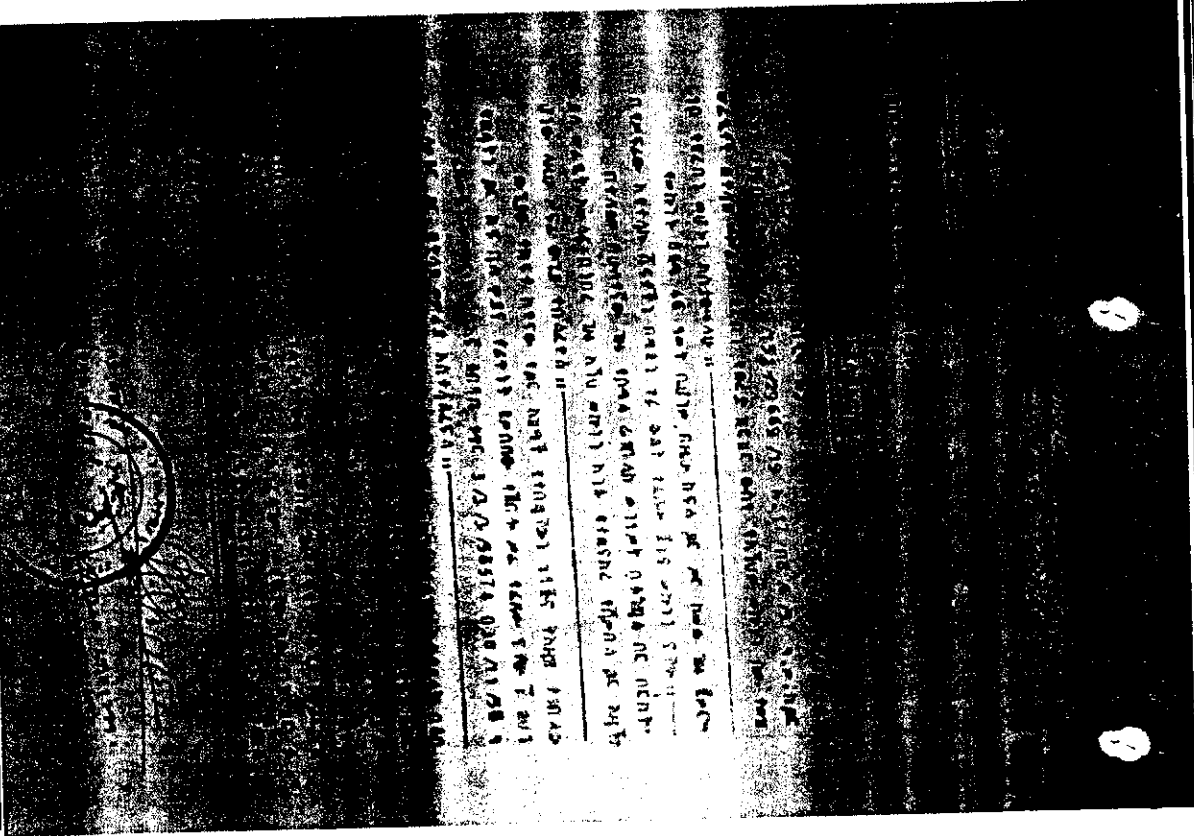
መ1159 የሻምበል አብዳሣ አጋ የተባሉ የ26ኛ አግረኛ ሻለቃ ባልደረብ የሆኑ አሁን ባዩኒቸው በጉረቤትነትና በተለይም የ 10ኛ ብርጌድ ጥብቅ አባዥ በምሠራቡት ጊዜ፤

- 1) በጋላሪያታቸው እንዲያስተዳድሩ የተሰጣቸውን ጦር በስግ የሚመሩና የሚያስተዳድሩ እንዲሁም በሻምበል ጦር ውስጥ የመወደድና ፍጹም የታማኝነት ለሚት ያላቸው ለመሆኑ ጦሩ ይተማመንባቸዋል።
- 2) በክፍለ-ም ውስጥ ሆነ በጉረቤት ክልሉ ጦር መኮንኖች ጋር ታላቅ ስምምነትና የማማካር ጠቅላላ ጠባያቸው እጅግ ደስ ማደላኝ ነው።

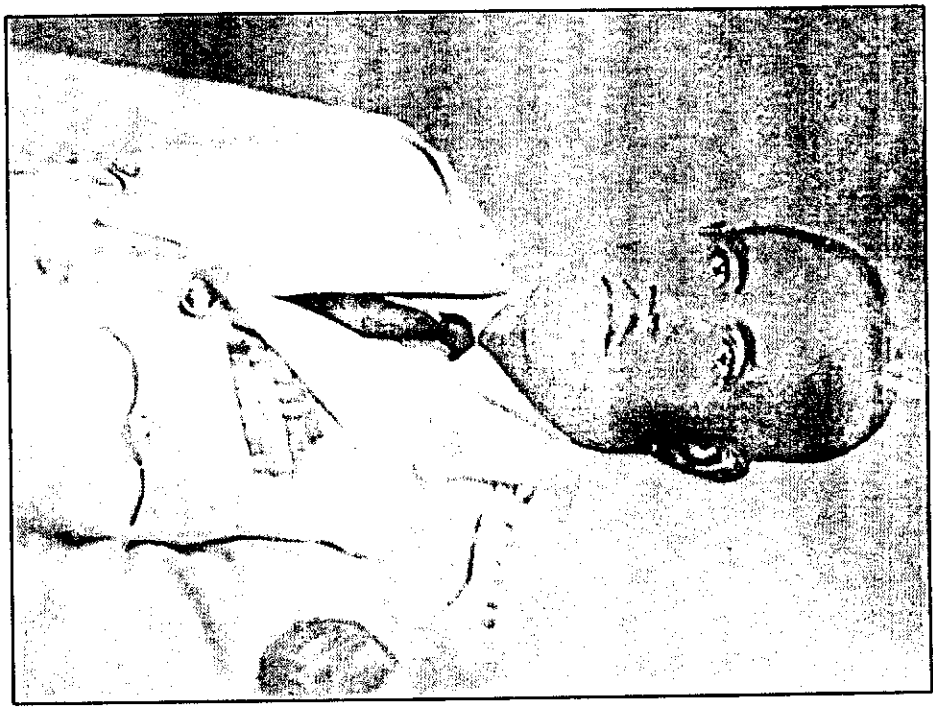
3) በመኩንነታቸው መላ በመላ በጠላት ልት ታላቅ ዋጋ የሚሰጡ ለመሆናቸው ጦሩም ሆነ አብረዋቸው የነበሩት መኩንኖች በሚሰጡት ድምፅ መኩንነትም አሁን ጦሩን በማበረታታት በደብልጥም ጥንታዊ የኢትዮጵያ ጀግኖችን በማነሣሣት የጦሩን መንፈስ በጀግንነት ጉዳይ እንዲመሩ በሚሰጡት ትምህርት ለዐይን ምስክርነት ደርጅቦት አረጋግጫለሁ።

4) ስለዚህ በአሰራው ጊዜ ያሳዩት ሞያ ለርስዎም በምስክርነት የቀረበና የሚያውቀው ስለሆነ መዘርዘር አያስፈልገኝም። በጠቅላላው የመኩንነት መንፈስ ለሚቀጽለው ግዳጃቸው ታላቅ እምነት የሚጣልባቸው መሆናቸውን እያረጋገጥኩ የማዕርግ እድገት እንዲሰጣቸው ያደርጉልን ዘንድ ይህችን የምስክርነት ደብዳቤ ላቀርብልዎት እውነትን መሐላ አድርጌ መሆኑን በማክበር አመለክታለሁ።

ለ/ኮሎኔል
 የ10ኛ ብርጌድ
 መ/ዶዳ በዳኔ
 1209/54/4/7
 የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት
 የመከላከያ ሚኒስቴር።

የገበያዥ 9/ም የአምስል አብዳሳ አጋ ከፍተኛ ሥልጣን

ታኅሣሥ 12 ቀን 1954 ዓ.ም

አስቸኳይ።

ለመቶ አለቃ አብዳሳ አጋ
የክብር ዘወትር ፋይናንስ ጠር
አዲስ አበባ

በመካከለኛ ማህበራዊ የታሪክና የሕዝብ ማስታወቂያ ዲሬክቶሬት የአምስት ዓመት መካሪ ዘመን ታሪክ በሰፊው ለማውጣት ያቀደ በመሆኑ ከ1928 እስከ 1931 ዓ.ም በአርበኝነትና በመብጥ አርበኝነት ለሀገራቸው የሠሩ ጠቃሚዎች ሆነ ስለሚባሉ ስምዎች ስምዎች መዝገብ ሠራዊት በሚል መጽሐፍ ተጽፎ ለትውልድ እንዲተላለፍ ስለ ታሰበ የዚህ ዐደገት ግልጋሎት የረጸመ ሁሉ የሕይወት ታሪካቸውን እንዲልኩልን በጋራ ጥሪና በግል ደብዳቤ ገልጸን በዚህ መሠረት የብዙዎች ስምዎች ታሪክ ደርሰውናል ስለዚህ አርበኛዎች በሰፊው የዓምስት መካሪ ዘመን የረጸመችን ታሪክ በዝና ለምሳሌ ስለሕገ ጅዥው አስደሳች ታሪክም በመጽሐፍ ታትሞ እንዲወጣ የርስዎንና እንዲሁም ከርስዎ ጋር በጭንቀት ሠርተው የመከራው ተካፋይ በመሆን ዛሬ በሕይወት ላይኖሩ ተርተው ታሪካቸው እንዲደብዙን የካርቶንም ታሪክ በመካከል መሉ የሕይወት ታሪክዎን ከፍተኛ ጋር በአስቸኳይ እንዲልኩልን አስታውቃለሁ።

ለ/ኮ

የታሪክ የሕዝብ ማስታወቂያ ኅ/የዋና ዲሬክቶር
ተፈሪ ደጌዳሳ

የ፲፱፻፶፭ ዓ/ም የሻምበል አብዲሣ አጋ ፎቶግራፍ

ለመቶ አለቃ አብዲሣ
የክብር ዘበኛ 1ኛ ዘ
አዲስ አበባ

በመካከለኛ ሚኒስቴር
መከራ ዘመን ታሪክ በ
በአርባኛነትና በውስጥ
ሕያው ታሪካቸው መገ
ስለ ታሰበ የዚህ ዐ
እንዲልኩልን በጋዜጣና
ደርሰውናል ስለዚህ እ
በዝና ሰምተነው ስለነ
የርስዎንና እንዲሁም
ዛሬ በሕይወት ሳይኖሩ
ሙሉ የሕይወት
አስታውቃለሁ።

Cadet Abdissa Aga, was the centre of focus of the fascism authorizes at the concentration camp.

He was watched more closely than his prison mates since his enthusiasm for liberty and escapes even at the risk of his life, was reflected by this coin tenuous quarrel with the prison officers. This made it the more difficult for him to attain his goal. With the understanding that he would not succeed by fights and rows, he decided to play it in a softer way. The fascist authorities hand by this time started doubting his sanity, for he had on several occasions refused to eat and drink for a number of days. The fact that they thought he was a loony suited his plans to gain the end he desired. Shortly after he was sent to a lunatic asylum for a check up, where the doctor on duty affirmed his insanity. He was taken back to camp after a number of injections and an order for a change of diet. He was locked in a private cell and watched constantly through key holes etc, and being fully aware of this Abdissa played his part 9 that of an insane prisoner of war) perfectly.

Three days later the prison officers decided to call in a doctor since Abdissa's condition was worsening. On sight, Abdissa jumped on the doctor and had him on the floor, scratching, pinching and biting him. The doctor who had never

undergone such an experience started screaming and kicking fiercely to escape from what he imagined to be a hungry cannibal. On arrival the guards lighted their flash bulbs since the cell was dim. They saw the scared, little, bald doctor flash bulbs since the cell was dim. They saw the scared, little, bald doctor panting heavily, Sweat running down his forehead, wriggling on the rough floor of the cell under the heavy pressure of the prisoner. The guards moved in immediately and tore them apart. By that time more guards arrived and Abdissa was handcuffed. The doctor on returning to the office recommended that Abdissa be allowed to mix with other prisoners since his insanity was the result of a psychological effect that arose from isolation. The doctor would not have written this prescription if he had known what was to follow as a result.

According to the doctor's prescription, Abdissa was allowed to loiter around the prison campus with those "less dangerous" prisoners. Three days later there was a surprise attack on the camp. It was heavily bombarded by allied planes, and the prisoners outside and the guards scattered around looking for shelter. After the bombardment, a roll-call indicated that seven prisoners were missing, but nobody seriously considered that they had escaped. Where could they go? They

do not know the surroundings. But that fact that among the missing seven was the mad Ethiopian rose some speculation, and a hot speculation.

Was the speculation worth it? Yes the mad Ethiopian (Abdissa) and the other six, all Yugoslavians. After escaping, made their way to a forested mountain some twenty miles away there they met other escaped prisoners (mostly Englishmen and Yugoslavians) which made the number of escapees' 31. There Abdissa influenced his comrades that if they went back to the camp, they would be able to get some arms and ammunition. Of the thirty-one present, only sixteen were willing to gamble their lives for a mission who looked destined-to-be-doomed since only weapons they possessed to face the heavily armed guards of the prison were, five bayonets, one pistol one gun and three grenades. The season was to their advantage, fit for espionage work. When the following night the sixteen volunteers made their way through mist and rain, even considering this advantage, their friends said good-bye to them with the sign, doubling their return, clearly visible on their faces.

(To be continued)

(Continued from yesterday's issue)

By Expositor

The whole surrounding seemed to take part in the conspiracy against the violators of all natural and human laws. It was dark, misty, and the rain came down in showers- all supporting and hatred on pushed the gallants their way uncertain of what the next instant would bring but always sure of their determination to act, and act bravely. The searchlight beamed to their direction as they neared the camp.

Something was heard, something like the sound of foot-steps. Now they could be spotted at any moment - given a swing of unfavorable luck. At the far end of the gate, they perceived a dark figure of a man moving towards them. His light machine gun pointed towards them and his head swung up and down as if he had seen something in front of him. Could be see the men in the dark? Did the search light help him discover those men who had only nature on their side? No one could tell!

He still moved forward and towards where they lay. The man slowed his pace, looked in front of him for a time, And turned back. He did not see them. The search-light was too weak to spot anybody in the misty darkness beyond and the man was

sleepy. His other friend lay at the other end of the gate. It was only sleep nor was death too far.

When they got within a short distance of the prison they crawled slower than before. The search-lights were beaming above their heads covering the far distant fields. Now they could all see the wired fence behind which lay a fortified wall with the blue barrels of machine guns pointing out at a short distance from each other. They were but a very short radius from the guards' quarter when thunder and lightening shocked the daring sixteen. For a fraction of a second an effervescent light intercepted the pitch darkness and the two guards who were snoring heavily were alarmed and jumped to attention with their Beretta sub-machine guns ready to scatter slugs. One of the guards cursed 'porco Dio' as he rolled in to his blankets and his comrades stated making, the rounds. While all this was happening, the braves lay silent. They lay silent as the guard placed towards them and moved close when he walked in the opposite direction.

One of the sixteen was now ready to dispose of the guard who was lingering sleepily some nine feet away. But as he raised his arm to strike, the guard suddenly started coughing and the sound of it froze the brave who slowly retreated to where his friends lay silent. This needed guts. Abdissa moved in bayonet

in hand, and got closer to the guard who stood against the wall with his eyes hale closed. He was silenced. Now the rest moved in and pinned the sleeping guard to his wooden bed. Not a sound was made while all this was going on.

Without undue delay, two of the gallants fitted in the enemy uniform and started making rounds. Once in the camp, they all knew their way around. They even knew how many guards patrolled that section of the prison at a time. (They all escaped from there). Of the six guards who were on night duty five had to meet there fate, while one was to act at gun point. Abdissa told him to take them to the barracks of the cam-boss or else, they would drive the living daylight out of them. With a bayonet. At that, the guard agreed to act accordingly. The guard knocked at the door of his boss and carried out his instructions. He told him that a big armed forcer dressed up instantly and opened the door. As he appeared in uniform a gun cracked and he collapsed rolling down the stairway down to the ground below. Abdissa shot him in the head. There was no mercy war is war.

Before the guards in the barracks could dress, the gallants had armed themselves to the teeth and surrounded the arms stores and barracks. Following this the prisoners in the concentration camp, numbering four hundred were set free. The store was broken open and arms, food and clothing were at their disposal.

Now they had to act quickly they had only three hours before day break. They discovered a military track with an Italian guide who knew the surroundings like the palm of his hand. It did not take long to load the track with the spoils which they had got through risking their lives. In half an hour they were on their way to the mountain, with a heavy rain wetting them to the skin. They could have made the way in a little more than two hours if it had not been for a large number who were weakened by hunger and ill treatment at his concentration camp.

No wonder, the attack on the camp was automatically reported to the fascist authorities in the nearby villages. A large force followed them in military vehicle and by seven in the morning they were within firing range. The track on which they had loaded their spoil was unloaded and all four hundred armed themselves and scattered in the bushes around (many were not in a position to fight). After a brief moment of hide and seek they were engaged in a fierce battle that marked the beginning of their historic heroism. After resisting for about two hours, the gallant soldiers had to retreat towards the mountain. By the time they reached camp, of the four hundred who took off from the concentration camp, only two hundred and eighty were left; most of these survivors were Yugoslavians among who were, five Ethiopian braves.

(To be continued)

THE ETHIOPIAN HERALD

The Story of A Hero Patriot of The Italo-Ethiopian War

By Expositor

(Continued from last week)

Change is the inescapable rule of their life: nigh follows day, darkness follows light and the smallest fraction of a second instantly loses itself into the next particle of ever-changing time - the healer and maker of all wounds. Life and death dominate the world in a rhythmic pattern. The glorious colors of spring succeed the dullness of winter and the most rapturous hours, the gloomiest day. This is the order of things that makes the world full of philosophical heretics; many of them worshipping change itself at the expense of undeniable reality. This is what makes life uncertain- full of unforeseeable vicissitudes.

It was success last night, but who could foresee the sufferings that were to come? Who could look deep into the limbo of impenetrable futurity? As the sun was setting beyond the distant hills, painting the skies with deep crimson many beheld the last beauty of dusk and disappeared as the sun did, painting the dusty earth with a deeper crimson- human blood. Darkness dominated the area while the last murmur of

deductive weapons deceased and silence followed. Now and then groans and shrieks were extremely cold but neither the braves nor the enemy dared to strike a match. At one time one of the weary gallants could not stand the biting cold, and in an effort to make a fire he struck a match which gave a yellow light. At the same instance a gun echoed, the hero gave a cry of agony and died with the flame.

Many of the gallants, who had long suffered the hardships of the concentration camp, dropped under the weight of their own arms. Almost all of them had no food for many hours past and the attack last night had spared them no energy at all. Others, mostly civilians had almost no experience in handling the dreadful no experience in handling the dreadful weapon. They only had the will to react against the tyranny of death and the intolerable living their number was decreasing fast - 400,280, and last night one seventy five. Many of the one seventy five who survived last night's attack departed to their heavenly lot. The remaining two had much more determination than practical ability and the sufferings of their dying fellows "steeled" the escapees. Every one had his chance of happiness and sorrow, but not one could be sure when the alternative instant would come.

Now it was dawn and in the gathering twilight of day break, Abdissa worked up with poor expectations- to find all or most of his men dead. It was not as bad as he thought. Of course he had lost many, but the loss on the other side was much more severe. Besides the heavy casualties that befell them, around one hundred and five died on both sides. Anyway, the tide was to the advantage of the gallants, since they won the battle and the Italians retreated with whatever was left of their men. The braves spent many hours of the previous night treating their wounded comrades. Here Julio a British Major and Abdissa got together and before long the three agreed to change position.

The following ten days in the new hideout were quiet and the gallants had time to have better acquaintance among them and to plan for the future. They all of them, discovered that they possessed one thing in common- unyielding courage and determination to fight for one cause; liberty. It was here that the three men who guided the destinies of the braves had their first real and fruitful exchange of views.

Their talks change the entire face of their fight. So far, these gallants were runners and the enemy the pursuers; they were the defenders and the fascists the attackers. But now it was going to be different. The three leaders decided that they should also attack, attack the enemy wherever they found them, and let

them know that they were no more escapees or prisoners of war, but gallant fighters- fighting for the cause of liberty.

On the tenth day in the new hideout, one of the scouts appeared at the camp with hot news. He reported that a German aircraft that flew over the area for a couple of hours had landed some miles away. The anti-fascist Italian scout was sent back to the spot disguised as a fascist carabinieri to find out the number of soldiers and what the purpose of their landing was. On returning the scout told the gallants that there was a number of Germans well armed acting under the command of a major.

Abdissa and Julio realized that a hot day was awaiting them; and without delay the quickly selected twenty three men and moved to the spot. Tow hours later they viewed the aircraft and some people busily mapping the surroundings. The Germans were being surrounded, but did not know who surrounded them. Nonetheless, they opened fire the propellers of the plane started shooting the plane ran across the leveled field and was in the air in a moment. The pilot escaped looking down he watched with grief some of his comrades facing death bravely.

(To be continued)

The Story of a Hero- Patriot of the Italo-Ethiopian War

(Continued from yesterday's issue)

These prisoners, most of whom were not very familiar with fascist weapons and with open warfare, were ordered by Abdissa who had taken command, to leave the highways and retreat towards the rugged mountain. At the same time fifteen men were selected, armed with submachine guns, and installed in various places to resist the enemy who were following closely in armored vehicles.

Now that the prisoners had taken the rough tracks as an escape route, the enemy force started lagging behind; since once, on the highway, the armored vehicles were unable to penetrate the rocky terrace. The enemy had but one choice to pursue on foot. So far those selected fifteen did not pull their triggers and each lay in his hole ready for the signal to fire they planned an ambush something like seventy-five fascist soldiers jumped off their vehicles and made their way towards the escaped prisoners. A tense melodrama filled the atmosphere as the Italians unknowingly walked into the trap. The big moment the ambush was coming.

Then there was but one ward-fire! Fifteen submachine guns spoke in reply and about thirty Italians fell within a matter of

one or two minutes. The surprise attack was so sudden, so unexpected, that they did not have time to look for shelter. Besides, there was no shelter and if there were any, it was occupied by the gallants. One after another the fascist troops fell bullet spattered and the rest twenty or so managed to get back to their vehicles. The vehicles started in the opposite direction but it was not long before they appeared again. For two days the gallants either laid an ambush or made a surprise attack and the enemy was finally demoralized and asked for reinforcement.

At the end of the second day the enforcement arrived in tanks and heavy armored tracks and the fifteen started up the mountain to join the nest that have by now got to their destination. The enemy though, did not find it difficult to find their way and two hours later. They attacked the mountain hide out. Once on the mountain, the prisoners had organized themselves and formed three divisions. A British of facer commanded one division a Yugoslav hero by the name of Jukio, the second division; and Abdissa the rest. In turn these divisions were divided in to smaller groups. Now the battle started taking the shape of a guerilla warfare, to which the organized Italian military was not used. For nearly two hours attacks and counter-attacks took place and at seven o'clock in